

Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου: «Σχολείο, Οικογένεια και Κοινότητα: Συνεργασία, Προκλήσεις, Δυσκολίες και Προοπτικές»

Τόμ. 1, Αρ. 1 (2024)

Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου: «Σχολείο, Οικογένεια και Κοινότητα: Συνεργασία, Προκλήσεις, Δυσκολίες και Προοπτικές»

2^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο

“Σχολείο, Οικογένεια και Κοινότητα:
Συνεργασία, Προκλήσεις,
Δυσκολίες και Προοπτικές”

Πρακτικά Συνεδρίου

29-30 Νοεμβρίου 2024
Κέντρο Διάδοσης Ερευνητικών Αποτελεσμάτων
του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Διοργάνωση

Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Ανατολικής Θεσσαλονίκης

Υπό την αιγίδα
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Σε συνεργασία με

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής
Τμήμα Ψυχολογίας, Π.Τ.Δ.Ε., Τ.Ε.Φ.Α.Α.
Εργαστήριο Ψυχολογίας και Εκπαίδευσης
του Παιδιού - ΨΥΧΗ (Τ.Ε.Π.Α.Ε.)
Περιφερειακή Δίπλη Α/θμιας & Β/θμιας
Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

ISBN: 978-618-82743-3-4

Στο σχολείο μαζί, γονείς και εκπαιδευτικοί.

Μαρία Κέζου, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Σοφία
Θεοδώρου

doi: [10.12681/pansynschool.7424](https://doi.org/10.12681/pansynschool.7424)

Στο σχολείο μαζί, γονείς και εκπαιδευτικοί

Κέζου Μαρία

Νηπιαγωγός, 3ο Νηπιαγωγείο Ευόσμου
mariakezou@yahoo.gr

Παρασκευοπούλου Κυριακή

Νηπιαγωγός, 6ο Νηπιαγωγείο Διαβατών
kiki7par@yahoo.gr

Θεοδώρου Σοφία

Νηπιαγωγός, 3ο Νηπιαγωγείο Ευόσμου
theodorousofia66@gmail.com

Περίληψη

«Στο σχολείο μαζί, γονείς και εκπαιδευτικοί» είναι ο τίτλος του σχεδίου δράσης του 2023-2024 του 3ου Νηπιαγωγείου Ευόσμου. Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη της κουλτούρας συνεργασίας σχολείου και οικογένειας καθώς και των τρόπων επίτευξής τους. Τα προβλήματα συμπεριφοράς, προσαρμογής που καλούνται να διαχειριστούν οι νηπιαγωγοί, επιλύονται όταν επενδύουμε στις καλές σχέσεις και στην ουσιαστική συνεργασία σχολείου-οικογένειας. Κατά την υλοποίηση της συνεργασίας, αντιμετωπίστηκαν προκλήσεις που ξεπεράστηκαν μέσω της ευελιξίας στον προγραμματισμό των συναντήσεων και της χρήσης ψηφιακών μέσων για την επικοινωνία. Αρχικά, έγιναν ενημερωτικές συναντήσεις με τους γονείς και τον σύλλογο γονέων και κηδεμόνων, όπου πρόσθεσαν και δικές τους ιδέες. Έπειτα, στάλθηκαν ερωτηματολόγια στους γονείς, για τις προσδοκίες τους, την επικοινωνία τους, και προτάσεις για επιμορφωτική στήριξη. Ενδεικτικές δράσεις που υλοποιήθηκαν ήταν: Επίσκεψη-ομιλία γονέα (κτηνιάτρου) σχετικά με την προστασία των ζώων, σεμινάριο με στόχο να βιώσουν εκ των έσω οι γονείς πως είναι μια μέρα των παιδιών τους στο νηπιαγωγείο, εθελοντικές δράσεις κ.ά. Η πρακτική που αναπτύχθηκε ήταν η ομαδοσυνεργατική εργασία, με σκοπό τη συμμετοχή των γονέων στην καθημερινότητα του Νηπιαγωγείου. Η εφαρμογή του σχεδίου επέφερε σημαντικές βελτιώσεις στη συμπεριφορά και την προσαρμογή των μαθητών. Η ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών συνέβαλε στη δημιουργία θετικού κλίματος, με αποτέλεσμα την ευημερία των παιδιών. Οι γονείς ένιωσαν πιο ενταγμένοι και ενημερωμένοι, ενώ οι εκπαιδευτικοί απέκτησαν πολύτιμη υποστήριξη από την οικογένεια. Διανεμήθηκαν ερωτηματολόγια σε γονείς-κηδεμόνες και εκπαιδευτικούς,. Παρείχαν πολύτιμες πληροφορίες και ανατροφοδότηση. Το σχέδιο δράσης απέδειξε την κρίσιμη σημασία της συνεργασίας σχολείου-οικογένειας. Στο μέλλον, σκοπεύουμε να συνεχίσουμε και να επεκτείνουμε αυτές τις πρωτοβουλίες, εισάγοντας περισσότερα ψηφιακά εργαλεία και ευκαιρίες για τη συμμετοχή των γονέων, προκειμένου να υπάρξει βελτίωση των σχέσεων και της επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και οικογένειας. Με τη συνέχιση και την ενίσχυση αυτής της συνεργασίας, απώτερος στόχος είναι τα βέλτιστα αποτελέσματα στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη των μαθητών.

Λέξεις κλειδιά: 3^ο Νηπιαγωγείο Ευόσμου, Γονείς, Συνεργασία, Σχέδιο Δράσης.

Εισαγωγή

Η αλληλεπίδραση μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών στο νηπιαγωγείο έχει πολλά οφέλη για όλους τους συμμετέχοντες μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς. Η εκπαίδευση όπως είναι φυσικό, δεν περιορίζεται στα πλαίσια της σχολικής μονάδας, αλλά έχει προεκτάσεις στο οικογενειακό και στο κοινωνικό τους περιβάλλον. Η σχέση των εκπαιδευτικών με τους γονείς αποτελεί ουσιαστική παράμετρο για μία αποτελεσματική εκπαιδευτική διαδικασία. Η εκπαίδευση και η διαπαιδαγώγηση των νηπίων είναι προτεραιότητα τόσο για τους γονείς όσο και για τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς. Με την παρούσα εργασία, η οποία

αποτελείται από δύο μέρη, το θεωρητικό και το ερευνητικό, έγινε προσπάθεια να μελετηθεί και να αναπτυχθεί η σχέση οικογένειας και νηπιαγωγείου κατά τη σχολική χρονιά 2023-2024. Το πρώτο μέρος αφορά τη βιβλιογραφική ανασκόπηση σχετικά με τη συνεργασία σχολείου και οικογένειας. Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στο σχέδιο δράσης που υλοποιήθηκε στο 3ο Νηπιαγωγείο Ευόσμου και είχε ως στόχο την εμπλοκή και συνεργασία παιδιών, γονέων και νηπιαγωγών. Τέλος, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης καθώς επίσης και προτάσεις των νηπιαγωγών για περαιτέρω δράσεις στο νηπιαγωγείο.

1. Σχολείο-Νηπιαγωγείο

Σύμφωνα με τον Γεωργίου (2011), ο σχολικός χώρος δεν αποτελεί μόνο ένα σύνολο υποσυστημάτων όπως είναι ο διευθυντής ή προϊστάμενος, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές. Είναι ένα σύστημα όπου υπάρχει αμφίδρομη σχέση πολλών παραγόντων. Οι επιδιώξεις και οι στόχοι των μαθητών, η μαθησιακή διαδικασία, η απόδοση των μαθητών και η σχέση με την εκπαιδευτική ηγεσία του σχολείου.

Με τον όρο «σχολείο» ονομάζεται ο οργανισμός που στοχεύει στην υλοποίηση προγραμματισμένων στόχων με παιδαγωγικό χαρακτήρα, παράλληλα με το ανθρώπινο δυναμικό που συμβάλλει με την εκπαιδευτική του εμπλοκή στη μαθησιακή διαδικασία (Σαΐτης, 2007).

Σύμφωνα με την Μυλωνάκου-Κεκέ (2006), το σχολείο είναι τόπος που δέχεται επιρροές από το κοινωνικό περιβάλλον όπως είναι οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές, οι γονείς και κηδεμόνες, στη συνέχεια ακολουθείται μία διαδικασία κατά την οποία υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να παράγονται μέσω αυτών στάσεις, ιδέες και γνώσεις που διαχέονται στο ευρύτερο περιβάλλον της κοινωνίας.

Η σπουδαιότητα της συνεργασίας των γονέων με το νηπιαγωγείο αναγνωρίζεται στα σύγχρονα προγράμματα προσχολικής αγωγής. Τα οφέλη από την παραπάνω συνεργασία βοηθούν την ανάπτυξη και την εξέλιξη των παιδιών. Η κοινά αποδεκτή άποψη σε παγκόσμιο επίπεδο συνιστά μια νέα αρχή οικογενειακής συνεργασίας με τα εκπαιδευτικά προγράμματα του νηπιαγωγείου (Σακελλαρίου Μ, 2006). Άλλωστε οι γονείς στη σύγχρονη εποχή επιθυμούν περισσότερο την ενεργό συμμετοχή τους στο σχολικό περιβάλλον των παιδιών τους. Εμπλέκονται πολλές φορές στην εκπαιδευτική διαδικασία επιδρώντας αποτελεσματικά στην εκπαίδευση των παιδιών τους (Powell, 1998). Θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για δράσεις συμπερίληψης που περιλαμβάνονται στα σύγχρονα προγράμματα σπουδών για το νηπιαγωγείο, με σκοπό την συνεργασία γονέων και νηπιαγωγείου.

Το σχολείο επηρεάζεται από τα υποσυστήματα της οικογένειας και του ευρύτερου περιβάλλοντος. Οι μέθοδοι συνεργασίας μεταξύ του σχολείου και της οικογένειας είναι αυτό που φέρνει αντιμέτωπες αυτές τις ομάδες με προοπτική την αποτελεσματικότητα των ενεργειών που θα ακολουθήσουν. Χωρίς φυσικά να συγχέεται ο ρόλος, τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις σχολείου και οικογένειας (Πανταζής & Σακελλαρίου, 2005).

2. Συνεργασία

Με τον όρο «συνεργασία» νοείται η ενασχόληση από κοινού δύο ή περισσότερων ατόμων με κοινό σκοπό. Κατά τη διάρκεια της δημιουργούνται σχέσεις αλληλοβοήθειας και συμμετοχής για μια αποτελεσματική και επιτυχή έκβαση των σχεδιασμένων στόχων τους. Στην παρούσα μελέτη οι δύο πλευρές συνεργασίας που θα μας απασχολήσουν είναι οι γονείς και το σχολικό περιβάλλον του νηπιαγωγείου.

Η κάθε είδους συνεργασία διακρίνεται από αμοιβαιότητα, από κοινό ενδιαφέρον και επιθυμία για διαπραγμάτευση. Συνεπάγεται λοιπόν ότι η ανταλλαγή πληροφοριών και ιδεών, η υπευθυνότητα, οι δεξιότητες, η πρωτοβουλία αποφάσεων και η υπευθυνότητα είναι απαραίτητες για μια αποδοτική συνεργασία (Sakellariou & Rentzou, 2007).

Οι σχέσεις συνεργασίας ανάμεσα στην οικογένεια και στο σχολείο είναι δυνατόν να βοηθήσουν την καθημερινή επικοινωνία και την εκπαιδευτική διαδικασία. Εφόσον καλλιεργηθεί θετικό κλίμα συνεργασίας, με ανταλλαγή ιδεών, απόψεων και συμμετοχική διάθεση θα ενισχυθεί το εκπαιδευτικό έργο (Erstein, 2002).

Γίνεται αναφορά στο όρο «συνέργεια» στο Μπουραντάς & συν. (1999) όπου αυτή η συνεργασία οδηγεί σε επιτυχημένα αποτελέσματα. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η ισχύς που έχει ένα σύνολο ανθρώπων από την τμηματική προσφορά των μελών της.

Μέσα στα πλαίσια της συνεργασίας γονέων και εκπαιδευτικών δημιουργείται μια αμφίδρομη σχέση ανταλλαγής πληροφοριών. Αυτή η επικοινωνία μπορεί να περιλαμβάνει ανταλλαγή πληροφοριών, γνώσεων, παρατηρήσεων, ιδεών μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών μέσω άμεσης επικοινωνίας ή ακόμη τηλεφωνικά ή διαδικτυακά. Κάθε είδους επικοινωνία αποτελεί το μέσο που θα οδηγήσει στη συνεργασία. Ωστόσο, η βέλτιστη επικοινωνία θα είναι αρωγός στη λύση προβλημάτων που παρεμποδίζουν τη σωστή συνεργασία των δύο πλευρών (Bainbridge, 1988).

Ελάχιστες προσπάθειες συνεργασίας έγιναν ανάμεσα στο σχολείο και στην οικογένεια παλαιότερα, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε χώρες του εξωτερικού (Μυλωνάκου-Κεκέ, 2009). Αφορμή στάθηκε η πρωτοβουλία εκπαιδευτικών με επιθυμία για συνεργασία. Οι προσπάθειες κάποιες φορές ευοδώθηκαν χάρις στη θετική διάθεση και αλληλεπίδραση με τις οικογένειες και άλλες φορές δεν οδήγησαν σε κάποιο αποτέλεσμα. Πιθανόν, έπρεπε να τέτοια προσπάθεια να θεμελιωθεί σε πιο οργανωμένες αρχές για συνεργασία και γνώση των μεθόδων για να συνεχιστεί δημιουργικά και στο μέλλον.

3. Οικογένεια

Η οικογένεια είναι η πρώτη μορφή κοινωνικής ομάδας στην οποία εισέρχεται το παιδί από τη βρεφική του ηλικία. Ως θεσμός υπάρχει σε όλες τις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες κοινωνίες. Αποτελεί την αρχική ομάδα κομμάτι της οποίας συνδέει την κοινωνία γενικότερα. Η δημιουργία μιας οικογένειας προέρχεται από τις ανάγκες του ανθρώπου τόσο σε συναισθηματικό όσο και σε βιολογικό επίπεδο. Καθώς αποτελεί το πρώτο στάδιο της κοινωνικοποίησης του παιδιού, μέσα σε αυτήν θεμελιώνονται αρχές και ανάγκες, μαθαίνει ηθικές αξίες και αρετές, διαμορφώνεται ο χαρακτήρας του, αναπτύσσεται γνωστικά, ενώ παράλληλα καλύπτει βιολογικές και ψυχοσυναισθηματικές του ανάγκες (ΥΠ.Ε.Π.Θ.-Ι.Ε.Π., 2017).

Η οικογένεια αποτελεί το πρωταρχικό τμήμα μιας οργανωμένης κοινωνίας. Αυτή είναι που θα εντάξει το παιδί στην πρώτη μορφή της κοινωνίας. Θα δημιουργήσει την προσωπικότητα και τον χαρακτήρα του, θα δομήσει την προσωπικότητα του με βάση τις αρχές που διέπουν την κάθε οικογένεια. Με αυτόν τον τρόπο το παιδί θα κατακτήσει τους μηχανισμούς που θα του επιτρέπουν να λειτουργεί και να συμπεριφέρεται με έναν καθορισμένο τρόπο. Η οικογένεια λοιπόν, ορίζεται ως ένα ψυχολογικό και πολιτιστικό μοντέλο, που ο ρόλος της είναι να μεταλαμπαδεύσει τις αξίες και τις αρχές της στα παιδιά (Τζάνη, 1999).

Η οικογένεια καθώς είναι η πρώτη μορφή κοινωνικής ομάδας αποτελείται από καθορισμένους ρόλους, την πατρική φιγούρα, τη μητρική φιγούρα και τα παιδιά. Καθένας λειτουργεί μέσα στο πλαίσιο του από την ημέρα που θα έρθει στον κόσμο μέχρι το θάνατο. Με αυτόν τον τρόπο λειτουργεί και εξελίσσεται η κοινωνία τόσο βιολογικά με την αναπαραγωγή, όσο και πολιτισμικά με την μεταβίβαση αξιών και στάσεων της κάθε οικογένειας στα παιδιά (Μιχαλακόπουλος, 2000).

Απώτερος σκοπός της οικογένειας είναι η εξασφάλιση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος όπου τα μέλη της θα ζήσουν με ευτυχία. Τα παιδιά θα διαμορφώσουν την προσωπικότητά τους, θα καλλιεργηθούν πνευματικά, θα αναπτυχθούν σωματικά και θα προετοιμαστούν για την ομαλή ένταξή τους στην κοινωνία. Η αλληλεπίδραση αυτή είναι αμφίδρομη με αποτέλεσμα και οι δύο πλευρές, το παιδί και η οικογένεια, να αλλάζουν. Επομένως, αρκετά

χαρακτηριστικά του παιδιού δεν καθορίζονται γενετικά, αλλά είναι επίκτητα από τη συνεχή επαφή με το οικογενειακό του περιβάλλον (Γεωργίου, 2011).

3.1 Γονεϊκή εμπλοκή

Η [Jongyeon Joy Ee](#) (Ee J.,2017) θεωρεί ότι υπάρχουν δύο διαστάσεις γονικής συμμετοχής: οι προσωπικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των γονέων σχετικά με την εκπαίδευση των παιδιών τους και η συμμετοχή των γονέων στο σχολείο. Η «αναπτυξιακή διάσταση της γονεϊκής εμπλοκής» σχετίζεται με τη συμμετοχή του παιδιού στη μαθησιακή διαδικασία μέσα κι έξω από το χώρο του σχολείου και χαρακτηρίζεται από μεταβλητές όπως το είδος των δράσεων, τη συχνότητά τους και την αλληλεπίδραση των γονέων με τα παιδιά και τους δασκάλους, το αναπτυξιακό επίπεδο του κάθε μαθητή/τριας τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος (Πεντέρη & Παπαναστασάτου, 2022, σ. 83). Γονείς και εκπαιδευτικοί μπορούν να ενισχύσουν τη μάθηση των παιδιών μέσα από τη συμμετοχικότητα (Erstein και Salinas, 2004)

Στο χώρο της προσχολικής εκπαίδευσης, δηλαδή στο νηπιαγωγείο, η συνεργασία των γονέων με την εκπαιδευτική κοινότητα είναι ιδιαίτερα σπουδαία. Η συμμετοχή των γονέων μπορεί να περιλαμβάνει τη δημιουργία συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, τη συνεργασία σε σχολικές γιορτές, την οργάνωση και συνοδεία των μαθητών σε εξωσχολικές επισκέψεις και εκδρομές, το σχεδιασμό αθλητικών εκδηλώσεων, τη συμμετοχή σε ποικίλες εκδηλώσεις. Η μορφή της συνεργασίας πρέπει να έχει τέτοια μορφή ώστε να οριοθετεί τους ρόλους των δύο εμπλεκόμενων. Αφενός οι γονείς να μην επεμβαίνουν στο εκπαιδευτικό έργο, μένοντας αρωγοί στο πλευρό των εκπαιδευτικών και αφετέρου οι εκπαιδευτικοί να εκτιμούν και να αξιοποιούν την προσφορά τους.

Σύμφωνα με την Smith (όπως αναφέρεται στο Keating & Taylorson, 1996), η γονεϊκή εμπλοκή μπορεί να οριστεί και να εφαρμοστεί με εκατό τρόπους. Εμφανίζεται ως «ομπρέλα» κάτω από την οποία βρίσκονται ιδεολογίες, αντιλήψεις, φιλοδοξίες όλων των συμμετεχόντων (Goodall & Montgomery, 2014) Ως όρος εμφανίζεται με την έννοια γονεϊκή εμπλοκή (parental engagement), γονεϊκή συμμετοχή (parental participation), γονεϊκή ανάμειξη (parental involvement), εργασία με τους γονείς (working with parents), συνεργασία με τους γονείς (collaborating with parents), συνεταιρισμός με τους γονείς (partnership with parents) (Ρέντζου, 2022).

Η ερμηνεία της γονεϊκής εμπλοκής έχει ευρύ φάσμα. Θα μπορούσε κανείς να το μεταφράσει σαν μια απλή επίσκεψη στο σχολείο μέχρι την τακτική και προγραμματισμένη επικοινωνία του γονιού με το σχολείο σε πυκνά χρονικά διαστήματα ή ακόμη και την εμπλοκή του σε διοικητικά θέματα που απασχολούν τη σχολική μονάδα. Η παγκόσμια βιβλιογραφία αναφέρει ερευνητικά αποτελέσματα από τη μελέτη της γονεϊκής εμπλοκής στο σχολείο που ερευνώνται όμως με συγκεκριμένες μεταβλητές. Επομένως, χρειάζεται να οριοθετηθεί το είδος της εμπλοκής του γονέα για να μελετηθεί αρτιότερα και η εικόνα του μαθητή. Ο Γεωργίου (Georgiou, 1997) αναφέρει πως υπάρχουν τύποι εμπλοκής που επηρεάζουν θετικά, αρνητικά ή καθόλου την επίδοση των μαθητών. Όπως για παράδειγμα η συμμετοχή των γονέων σε δραστηριότητες των μαθητών πέρα από τα σχολικά τους καθήκοντα που οδηγεί σε θετικά αποτελέσματα σε αντίποδα με την ψυχολογική πίεση του μαθητή για υψηλές βαθμολογικές επιδόσεις που οδηγεί σε αρνητικά αποτελέσματα.

Η τυπολογία της Erstein δύναται να αναδείξει την ποσοτική διάσταση της γονικής εμπλοκής, η οποία περιλαμβάνει 6 τύπους εμπλοκής: τη γονική μέριμνα (δεξιότητες γονικής μέριμνας, οικογενειακή υποστήριξη), την επικοινωνία σχολείου - οικογένειας, τον εθελοντισμό, τη μάθηση στο σπίτι, τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, τη συνεργασία με την κοινότητα (Erstein και Salinas, 2004)

Στην Ελλάδα, όπως προβλέπεται από το νομοθετικό πλαίσιο του Ν. 1566/1985, (ΦΕΚ 167, τ.Α'/30-09-1985) στο άρθρο 53 γίνεται αναφορά για τη συμμετοχή των γονέων της μαθητικής κοινότητας στα συλλογικά όργανα. Σε κάθε δημόσιο σχολείο συγκροτείται

Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων όπου οι εκπρόσωποί του εκλέγονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του νόμου. Η ενεργός συμμετοχή των μελών σε δράσεις του Συλλόγου ενισχύει την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων του σχολείου. Επιπρόσθετα, στο πρόγραμμα σπουδών για την προσχολική εκπαίδευση ορίζεται μεταξύ άλλων ότι “ Ο συντονισμός των προσπαθειών και η συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων στην εκπαίδευση του παιδιού, ιδιαίτερα με τις οικογένειες των παιδιών, αποτελούν σημαντική προτεραιότητα του νηπιαγωγείου”(ΦΕΚ Β 687/10-2-2023).

4. Υλοποίηση και στόχοι του σχεδίου δράσης του 3ου Νηπιαγωγείου Ευόσμου

Ο τίτλος του σχεδίου δράσης το οποίο υλοποιήθηκε κατά το σχολικό έτος 2023-2024 από το 3^ο Νηπιαγωγείο Ευόσμου και πιο συγκεκριμένα από το 1ο και 3ο τμήμα, έχει τίτλο «Στο σχολείο μαζί, γονείς και εκπαιδευτικοί». Η βασικότερη επιδίωξη της παρούσας δράσης ήταν να παρουσιάσει τη σημασία της καλλιέργειας κουλτούρας συνεργασίας μεταξύ σχολείου και οικογένειας, καθώς και να προτείνει τρόπους ώστε να επιτευχθεί αυτό στο πλαίσιο της σχολικής χρονιάς. Οι δράσεις που υλοποιήθηκαν αφορούσαν την οργάνωση συζητήσεων και επιμορφωτικών σεμιναρίων, με τη συμμετοχή ειδικών επιστημόνων, σε θέματα που άπτονται του ενδιαφέροντος των γονέων (ψυχοπαιδαγωγικά, ασφάλεια παιδιών, διατροφή, μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό κ.α.).

Οι κυριότεροι στόχοι των δράσεων που υλοποιήθηκαν ήταν οι εξής:

- βελτίωση και ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ σχολείου –οικογένειας
- ενεργή συμμετοχή των γονέων στις δραστηριότητες του σχολείου
- γονείς & κηδεμόνες να γίνουν ενεργά μέλη της σχολικής κοινότητας
- ύπαρξη τακτικής επικοινωνίας μεταξύ σχολείου-οικογένειας
- ενεργητική συμμετοχή-εθελοντική εργασία
- ενίσχυση των σχέσεων συνεργασίας και εμπιστοσύνης μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών.

4.1 Μεθοδολογία της διδασκαλίας

Οργανώθηκαν ενημερωτικές συγκεντρώσεις των γονέων και κηδεμόνων από τη Διευθύντρια και τους εκπαιδευτικούς του σχολείου καθ’ όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς σχετικά με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Νηπιαγωγείου, την οργάνωση της σχολικής ζωής, τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των εκπαιδευτικών και των γονέων.

Ακόμη, συζητήθηκαν οι πιθανοί τρόποι επικοινωνίας με το νηπιαγωγείο για την πρόοδο των νηπίων, για θέματα ασφάλειας και υγείας, οργανωτικά θέματα (λειτουργία δανειστικής βιβλιοθήκης, λειτουργία ολοήμερων τμημάτων, ανάπτυξη Αναλυτικού Προγράμματος, η εφαρμογή Καινοτόμων Προγραμμάτων στο Νηπιαγωγείο, ανταλλαγή πληροφοριών για το παιδί).

Επιπρόσθετα, για να εμπλουτιστεί η επικοινωνία με τους γονείς έγιναν συνεντεύξεις, μοιράστηκαν ερωτηματολόγια, στάλθηκαν ηλεκτρονικά μηνύματα, αναρτήθηκαν ενημερωτικά φυλλάδια στον πίνακα ανακοινώσεων και την ιστοσελίδα του σχολείου, για διάφορα ζητήματα (π.χ. εσωτερικός κανονισμός σχολείου, λειτουργία ολοήμερου, δανειστικής βιβλιοθήκης, προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων, κ.ά.). Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν ατομικές συναντήσεις και συζητήσεις, τηλεφωνικές επικοινωνίες, προκαθορισμένες συγκεντρώσεις με το σύνολο των γονέων, ολιγόλεπτες επικοινωνίες όταν οι γονείς έρχονται να πάρουν τα παιδιά τους, προγραμματισμένες συναντήσεις, με σκοπό την επίλυση προβλημάτων αλλά και την οργάνωση και πραγματοποίηση εκδηλώσεων καθώς και ενημερωτικών συναντήσεων με ειδικούς επιστήμονες και φορείς.

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των παραπάνω δράσεων έγιναν πολλές κατασκευές ατομικές και ομαδικές όπως και αφίσες ενημέρωσης της σχολικής κοινότητας.

Οι δράσεις που υλοποιήθηκαν ήταν οι εξής:

1. ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΖΩΩΝ

Επίσκεψη κτηνιάτρου (μητέρας νηπίου) η οποία μίλησε για το επάγγελμά της και τις ανάγκες των ζώων.

2. ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ ΤΩΝ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ

Με τη αμέριστη βοήθεια και συνεργασία των γονέων συνεχίστηκε η περσινή προσπάθεια να ομορφύνει περισσότερο η αυλή του νηπιαγωγείου.

3. ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΠΑΙΔΙΑ (βιωματικό σεμινάριο)

Οι γονείς για λίγες ώρες έγιναν μικρά παιδιά και βίωσαν καταστάσεις, δράσεις και δραστηριότητες που γίνονται στην καθημερινότητα του Νηπιαγωγείου.

4. ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ (κοινωνικό παντοπωλείο)

Ο εθελοντισμός είναι αξία που κατέχει σημαντική θέση στο νηπιαγωγείο μας και με τους γονείς δίπλα μας αποκτά μεγαλύτερη σημασία και για τα παιδιά.

5. ΓΙΝΕ ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Για άλλη μια φορά γονείς, εκπαιδευτικοί, παιδιά στάθηκαν δίπλα σε οικογένειες πλημμυροπαθών μαθητών και πιο συγκεκριμένα σε σχολείο της Καρδίτσας.

6. ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Οι γονείς-χορηγοί στο σχολείο μας, πάντοτε πρόθυμοι να σταθούν και να βοηθήσουν σε όποιες ανάγκες προέκυπταν.

7. ΜΙΚΡΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΤΕΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ

Όλοι μαζί ανακυκλώνουμε για έναν καλύτερο πλανήτη.

8. ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΜΕ ΠΑΡΕΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

(Τσικνοπέμπτη)

9. ΑΝΟΙΞΗ ΜΑΜΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

10. ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

Συμμετοχή στο Θεματικό Δίκτυο σχολικός κήπος, Padlet σχολικών κήπων

11. ΦΥΤΕΥΩ ΚΑΙ ΥΙΟΘΕΤΩ ΕΝΑ ΔΕΝΤΡΟ

Συμμετοχή στο Θεματικό Δίκτυο Φυτεύω και Υιοθετώ ένα δέντρο ..δίνω ανάσα στη γη)

Padlet ΦΥΤΕΥΩ ΚΑΙ ΥΙΟΘΕΤΩ ΕΝΑ ΔΕΝΤΡΟ... ΔΙΝΩ ΑΝΑΣΑ ΣΤΗ ΓΗ

12. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΟΝΕΩΝ

Οργάνωση εργαστηρίων εικαστικών, ζαχαροπλαστικής με την συμμετοχή γονέων το Πάσχα.

Συμπεράσματα-Προτάσεις

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του σχεδίου δράσης δεν παρουσιάστηκαν ιδιαίτερες δυσκολίες. Η πολύ καλή οργάνωση της διεύθυνσης και της ομάδας δράσης, η συνεχής ενημέρωση, η τυπική και άτυπη επαφή των εκπαιδευτικών με τους γονείς των τμημάτων αλλά και των μελών του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων σε τακτά χρονικά διαστήματα, διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων που είχαν τεθεί. Επίσης, το μεγάλο ενδιαφέρον των γονέων για όλες τις δράσεις, η προθυμία τους, η χαρά τους, η μεγάλη συμμετοχή τους στην καθημερινότητα του Νηπιαγωγείου βοήθησαν πάρα πολύ. Να τονιστεί η πολύ καλή συνεργασία με τον Δήμο Ευόσμου και τις υπηρεσίες του, καθώς βοήθησαν στον καθαρισμό της αυλής και της δεντροφύτευσης. Σύμφωνα με τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών και γονέων, τις παρατηρήσεις και τις καταγραφές της ομάδας δράσης, διαπιστώθηκε ότι οι στόχοι που είχαμε θέσει εξ αρχής έχουν επιτευχθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό. Αυξήθηκε κατά πολύ ο αριθμός των γονέων που συμμετείχαν σε δράσεις του σχολείου. Το μεγάλο ενδιαφέρον τους και ο ενθουσιασμός τους μας έδιναν συνεχώς ανατροφοδότηση για νέες δράσεις. Τα παιδιά ήταν πολύ χαρούμενα όταν έβλεπαν τους γονείς τους να έρχονται σχολείο και τους παρακινούσαν και εκείνα να έρθουν ξανά και ξανά προτείνοντας πολλές φορές και δραστηριότητες που θα μπορούσαν να συμμετέχουν. Καταλήξαμε λοιπόν όλοι γονείς- εκπαιδευτικοί- παιδιά ότι το σχέδιο δράσης είχε μόνο θετικά αποτελέσματα. Είναι η δεύτερη χρονιά που υλοποιείται η συγκεκριμένη δράση. Έχοντας την εμπειρία και μελετώντας τις απαντήσεις των γονέων- κηδεμόνων αλλά και των εκπαιδευτικών σε ερωτηματολόγια αποτίμησης (Google forms) η δράση θα μπορούσε να

συνεχιστεί και να επεκταθεί την επόμενη χρονιά, δίνοντας έμφαση στη δημιουργία Σχολών γονέων σε συνεργασία με τον Δήμο Ευόσμου αλλά και την κοινότητα μάθησης που δημιουργήσαμε με όμορα Νηπιαγωγεία. Κλείνοντας, θα μπορούσαν να γίνουν κοινές δράσεις με τα Νηπιαγωγεία αυτά.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Γεωργίου, Στ. (2011). Σχέση σχολείου-οικογένειας και ανάπτυξη του παιδιού. Αθήνα: Διάδραση
- Μιχαλακόπουλος, Γ. (2000). Κοινωνιολογία και Εκπαίδευση: προσεγγίσεις στην κοινωνιολογική διερεύνηση της εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής πράξης. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.
- Μπουραντάς, Δ., Βάθης, Α, Παπακωνσταντίνου, Χ., & Ρεκλείτης, Π. (1999). Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Υπηρεσιών. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
- Μυλωνάκου-Κεκέ, Η. (2006). Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις στην επικοινωνία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας. Αθήνα: Εκδόσεις Άτραπος.
- Μυλωνάκου-Κεκέ, Η. (2009). Συνεργασία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας: θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές εφαρμογές. Αθήνα: Παπαζήση.
- Νομικού, Δ. Η σημασία της γονικής εμπλοκής, ο ρόλος του σχολείου και οι παράγοντες που διαμορφώνουν τη συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών με βάση τις αντιλήψεις των νηπιαγωγών.
https://repo.lib.duth.gr/jsrui/bitstream/123456789/19226/1/NomikouD_2024.pdf
- Πανταζής, Χ. Σ. & Σακελλαρίου, Ι. Μ. (2005). Προσχολική παιδαγωγική – Προβληματισμοί-Προτάσεις. Αθήνα: Άτραπος.
- Πεντέρη Ε. & Παπαναστασάτου Ε. (2022). Γονική εμπλοκή και ικανότητες γραμματισμού παιδιών νηπιαγωγείου: κοινωνικοπαιδαγωγικές και αναπτυξιακές προεκτάσεις. *ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ | PSYCHOLOGY*, 27(2), 82-100.
- Ρέντζου, Κ. (2022). Γονεϊκή εμπλοκή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Σαϊτής, Χ. (2007). Ο διευθυντής στο σύγχρονο σχολείο. Από τη θεωρία στην πράξη. Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση.
- Σακελλαρίου, Μ. (2006). Η συνεργασία οικογένειας, σχολείου, κοινωνίας στα πλαίσια της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης. *Παιδαγωγική – Θεωρία και πράξη*, 1, 21-37.
- Σταυροπούλου, Α. (2024). Συγκριτική ανάλυση των λόγων και των πρακτικών γονιών και εκπαιδευτικών: μια εμπειρικά θεμελιωμένη μελέτη για τη συνεργασία οικογένειας-σχολείου στην προσχολική εκπαίδευση (Doctoral dissertation, Πανεπιστήμιο Πατρών. Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών. Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία).
<https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/56620>
- Τζάνη, Μ. (1999). *Θέματα κοινωνιολογίας της παιδείας*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Bainbridge, S. (1988). Teachers attitudes and the involvement of parents in J.Bastiani (ed.) *Parents and teachers 2 from Policy to Practice*. Windsor: NFER-NELSON, 171-176.
- Epstein, J. L. (2002). *School, Family and Community Partnerships: Caring for the Children We Share*. Στο J. Epstein, M. Sanders, B. Simon, K. Salinas, N. Jansorn, & F. Van Voorhis (Eds.), *School, family, and community partnerships: Your handbook for action* (pp. 7-29). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Ee, J. (2017). Two dimensions of parental involvement: What affects parental involvement in dual language immersion? *Bilingual Research Journal*, 40(2), 131–153.
<https://doi.org/10.1080/15235882.2017.1306598>
- Epstein, J. L., & Salinas, K. C. (2004). Partnering with families and communities. *Educational leadership*, 61(8), 12-19.

- <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=c4872d60dabed40d7d813a10076dd6277116806c>
- Epstein, J. L. (1986). Parents' reactions to teacher practices of parent involvement. *The elementary school journal*, 86(3), 277-294.
<https://www.journals.uchicago.edu/doi/abs/10.1086/461449>
- Goodall, J., & Montgomery, C. (2014). Parental involvement to parental engagement: a continuum. *Educational Review*, 66(4), 399-410.
<https://doi.org/10.1080/00131911.2013.781576>
- Georgiou, St. (1997). Parental involvement: definition and outcomes. *Social Psychology of Education*. 1(3), 189-209.
- Keating, I., & Taylorson, D.E. (1996). The other mums' army: Issues of parental involvement in early education. *Early years*, 17(1), 32-35.
- Powell, D. R. (1998). Reweaving Parents into the Fabric of Early Childhood Programs. *Young children*. 53(5), 60-67.
- Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2007). Types of parental involvement in Greek preschool settings-a case study. *The international journal of learning*. 14(1), 33-40.
- Salac, L. M., & Florida, J. U. (2022). Epstein model of parental involvement and academic performance of learners. *European Online Journal of Natural and Social Sciences*, 11(2), pp-379. <https://european-science.com/eojnss/article/view/6398>
- Νόμος 1566/85, (ΦΕΚ 167, τ.Α'/30-9-85) «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας και άλλες διατάξεις».
- ΦΕΚ Β 687/10-2-2023 Πρόγραμμα σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση